

Mait Palts
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
koda@koda.ee
Toom-Kooli 17
10130, Tallinn

Teie 24.10.2022 nr 4/215

Meie 24.11.2022 nr 1.15-5/2022/6542-2

Selgitused universaalteenuse osas

Austatud Mait Palts

Vastuseks esitatud päringule, teatame järgmist:

1. Täistööajale taandatud töötajate arv

Elektrituruseaduse § 12 lõige 6 on sätestatud järgmiselt:

„(6) Mikro- ja väikeettevõtjale universaalteenuse osutamise õiguse kontrollimisel lähtub müüja tarbija kontrollimisele eelnenud aasta majandusaasta aruandes toodud käibe- ja bilansimahust ning täistööajale taandatud töötajate arvust. Kui äritarbija töötajate arv on võrreldes eelmise majandusaasta aruandega muutunud, võetakse töötajate arvu määramise aluseks maksukorralduse seaduse § 25¹ lõikes 1 nimetatud registris toodud täistööajale taandatud töötajate arv.“

Meile jääb ebaselgeks, kuidas on elektri müüjal võimalik kontrollida teise ettevõtja täistööajale taandatud töötajate arvu. Maksukorralduse seaduse § 27 lõike 6 kohaselt avaldab Maksu- ja Tolliamet oma veebilehel töötamise registrisse kantud tööd võimaldava isiku juures tööd tegevate isikute arvu kvartali viimase kuupäeva seisuga kvartalile järgneva kuu 10. kuupäevaks. Maksukorralduse seaduse § 25¹ lg 3 p 1 ja 2 kohaselt on tööd tegev isik füüsiline isik, kes teeb tööd töölepingu või võlaõigusliku lepingu alusel, on avalikus teenistuses, teeb tööd äriühingu või füüsilisest isikust ettevõtja majandushuvides tasu saamata ja ettevõtlustulu lihtsustatud maksustamise seaduse §-s 1 nimetatud teenuse osutamine või kauba müümine. Juhime tähelepanu sellele, et kui töölepingu alusel töötavate isikute puhul tuleb töötamise registrisse märkida tööaja määr, siis näiteks võlaõiguslike lepingute osas puudub selline kohustus. Seega ei ole Maksu- ja Tolliameti poolt avaldatav tööd tegevate isikute arv taandatud täistööajale. Lisaks jääb meile ebaselgeks, kas eelnevalt viidatud elektrituruseaduse sättes on silmas peetud töölepingu alusel tööd tegevaid isikuid või kõiki tööd tegevaid isikuid.

Küsimus:

Palume selgitada, keda loetakse elektrituruseaduse § 12 lõike 6 kohaselt töötajaks. Kuidas on elektri müüjal võimalik kontrollida täistööajale taandatud töötajate arvu töötamise registrist?

MKM: ELTS mõte oli tagada täistööajale taandatud töötajate kontrolli ettevõtjate majandusaasta aruannetes toodud andmete vastu. Kui isikul ei ole eelmise aasta majandusaasta aruannet esitatud (ettevõtja on loodud 2021. a või hiljem), peab müüja universaalteenust taotlenud isikult täistööajale taandatud töötajate arvu küsima.

2. Konsolideerimisgruppi kuuluva ettevõtja käibe- ja bilansimaht

Elektrituruseaduse § 12 lõike 6 kohaselt peab müüja kontrollima äritarbija eelnenud aasta majandusaasta aruandes toodud käibe- ja bilansimahtu. Kui mikro- või väikeettevõtja kuulub konsolideerimisgruppi, siis meile teadaolevalt ei ole võimalik majandusaasta aruandest automatiseeritult välja võtta, kui suur on konsolideerimisgruppi kuuluva mikro- või väikeettevõtja käive ja bilansimaht. See eeldab hetkel meile teadaolevalt käsitööd.

Küsimus:

Kas mikro- ja väikeettevõtjal, kes kuulub konsolideerimisgruppi, on lubatud kasutada äritarbijale mõeldud universaalteenust? Kui see on lubatud, siis kuidas vältida olukorda, kus müüja keeldub mikro- või väikeettevõtjale universaalteenuse osutamisest, sest müüja lähtub üksnes konsolideerimisgrupi näitajatest, mitte konkreetse mikro- või väikeettevõtja käibest ja bilansimahust.

MKM: ELTS kohaselt ei pea ettevõtja klassifitseerimisel mikro- või väikeettevõtjaks lähtuma selle ettevõtja gruppi kuulumisest. See kontroll peab toimuma isikupõhiselt. Müüja peab oma tegevuse korraldamisel lähtuma ELTS regulatsioonist.

3. Universaalteenuse osutamine mikro- ja väikeettevõtjatest üürnikele

Kaubanduskoda peab väga positiivseks, et elektrituruseaduse § 12 lõige 5 toob äritarbijana välja ka isiku, kes ostab elektrienergiat selle edastamiseks ja müümiseks mikro- ja väikeettevõtjatele selleks vajaliku elektrienergia ulatuses, ning kellele osutatakse käesoleva seaduse § 76⁵ alusel universaalteenust. Ettevõtjad on pöördunud meie poole küsimustega, kas ja kuidas on võimalik mikro- ja väikeettevõtjatest üürnikel kasutada universaalteenust, kui igal üüripinnal ei ole eraldi elektrienergia arvestit. Näiteks kui hoones on kümme renditavat pinda ja kümme erinevat üürnikku, kuid ainult üks elektrienergia arvesti, ja üürileandja jagab arvesti näidu kümne üürniku vahel, siis kas sellisel juhul on üürileandjal õigus pakkuda mikro- ja väikeettevõtjatest üürnikele universaalteenust.

Küsimus:

Palume selgitada, kuidas on üürileandjal võimalik pakkuda üürnikest mikro- ja väikeettevõtjatele universaalteenust olukorras, kus iga üürniku elektritarbimist ei mõõda eraldi elektrienergia arvesti, vaid kasutusel on ühine arvesti.

MKM: kirjeldatud olukorras peab vahendaja tõendama müüjale, et lõppkasusaaja on just mikro- või väikeettevõtja. Selleks peab üürileandja esitama müüjale ülevaate üürnikust (käibemaht ja bilansimaht, töötajate arv) ning tõendama, et müüb sellele isikule elektrienergiat (sobib näiteks üürnikule esitatud arve elektrienergia eest).

4. Elektri müüja kontrollikohustus

Mõistame, et elektrituruseaduse § 12 lõike 6 kohaselt peab müüja kontrollima, kas äritarbija vastab seaduses toodud kriteeriumitele või mitte. Samas jääb ebaselgeks, millal peab müüja seda kontrolli teostama, kas üksnes enne lepingu sõlmimist või ka lepingu sõlmimise ajal.

Küsimus:

Millal peab elektri müüja kontrollima isiku vastavaust äritarbija definitsioonile? Kas seda tuleb teha enne lepingu sõlmimist või ka lepingu kehtivuse ajal? Kui kontrollikohustus on ka lepingu kehtivuse ajal, siis kas müüja peab uuel aastal iga päev hakkama kontrollima, kas äritarbija on esitanud oma 2022. aasta majandusaasta aruande, et kontrollida mikro- ja väikeettevõtja kriteeriumite täitmist.

MKM: oleme müüjatega kokku leppinud, et MKM esitab aprillis müüjatele uuesti nimekirja mikro- ja väikeettevõtjatest, kes universaalteenusele eelmise (st 2022.a) majandusaasta aruande järgi kvalifitseerusid. Müüja peab lepingut sõlmides veenduma, et äritarbija tohib universaalteenust kasutada.

5. Toetusmeetmed keskmise suurusega ettevõtjatele ja suurettevõtjatele

Elektrituruseaduse muutmise seaduse (680 SE) menetlemise käigus tegi Kaubanduskoda ettepaneku muuta eelnõud selliselt, et universaalteenust oleks võimalik kasutada ka keskmise suurusega ettevõtjatel ja suurettevõtjatel. Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium vastas meie ettepanekule, et Vabariigi Valitsus on otsustanud rakendada ettevõtjatele erinevaid toetusmeetmeid, et aidata kriisist läbi tulla. Nende meetmete hulka kuuluvad laenukäendused, tööstusettevõtete varustuskindluse investeeringute toetusmeede ja ressursitõhususe meetme eelarve suurendamine. Ettevõtjad on pöördunud meie poole ja tundnud huvi nende toetusmeetmete vastu, kuid Kaubanduskogjal ei ole teavet iga eelnevalt nimetatud toetusmeetme kohta.

Küsimus:

Palume täpsemalt välja tuua, milliseid meetmeid on Vabariigi Valitsus otsustanud rakendada keskmise suurusega ettevõtjate ja suurettevõtjate toetamiseks seoses kõrge elektri hinnaga. Ülevaates palume välja tuua nende toetusmeetmete tingimused ja rahaline kogumaht või vähemalt allikas, kust meil on võimalik nende toetusmeetmetega lähemalt tutvuda.

MKM: Suuremahuliste investeeringute toetamiseks, k.a rohepöörde kiirendamiseks või energiapuuduse tagamiseks oleme esitanud EISi (endise KredExi) laenukäenduse suurendamiseks järgmise aasta riigieelarve raames finantstehingu taotluse, eesmärgiga tõsta oluliselt EISi laenukäenduse sihtfondi mahtu, et tõsta seeläbi märgatavalt tänase laenukäenduse piirsummat. Tegevuse eesmärgiks on see, et riik tuleks eriti rohepöörde, energiapuuduse, regionaalse tähtsusega või teadmismahukate investeeringute raames vajadusel ettevõtjatele appi, näiteks kui pangad ei ole tehnoloogia uudsuse vaatest valmis veel kogu riski võtma.

Üldised tingimused hakkavad olema jämedalt nagu EISi tänasel laenukäendusel, ehk selles osas väga muudatusi ei ole tulemas, pigem on toote eesmärk panna niigi raskes olukorras teatud osas suuremahulistele projektidele riigi poolt ka õlg alla. Plaan on suurendada laenukäenduse sihtfondi mahtu järgmise aasta esimese kvartali jooksul.

Lisaks on välja töötamisel ettevõtjate varustuskindluse toetus. Toetuse eesmärk on toetada ettevõtja investeeringuid energiaallika vahetamiseks või salvestustehnoloogiate soetamiseks. Meetme eelarve on kokku 20 mln eurot. Täpsemad tingimused on veel välja töötamisel. Meede võiks rakendada esimesel võimalusel kui Euroopa Komisjon on kiitnud heaks Taastekava vastava muudatuse, millest toetust finantseeritakse.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristjan Järvan

ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister

Kaupo Sempelson

625 6350 Kaupo.Sempelson@mkm.ee